

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

MIN-LANG (2025) 12

EUROPEAN CHARTER FOR REGIONAL OR MINORITY LANGUAGES

Summary of the sixth Report of the Committee of Experts on the Slovak Republic

adopted on 12 June 2025

Slovak language version

Zhrnutie

Európska charta regionálnych alebo menšinových jazykov nadobudla platnosť v Slovenskej republike v roku 2002 a vzťahuje sa na tieto jazyky: bulharčina, chorvátčina, čeština, nemčina, maďarčina, poľština, rómčina, rusínčina, ukrajinčina (časť II a časť III), srbčina a ruština (časť II) a jidiš (časť II, neteritoriálny jazyk).

Slovenská republika naďalej chráni a podporuje menšinové jazyky v krajine v rámci štátnej legislatívy pre národnostné menšiny a umožňuje ich používanie v oblasti vzdelávania, súdnictva, verejnej správy, médií či kultúrneho života. Okrem toho orgány prijali chvályhodné opatrenia vo vzťahu k viacerým menšinovým jazykom, ktoré sú relevantné pre plnenie zatiaľ neratifikovaných záväzkov charty (napr. v oblasti verejnej správy). Orgány sú preto vyzývané, aby zvážili ratifikáciu príslušných záväzkov. Avšak viaceré aspekty opatrení, legislatívy a praxe v Slovenskej republike nie sú v súlade s ratifikovanými záväzkami charty, v dôsledku čoho sa rad záväzkov neplní. Právne predpisy naďalej obsahujú ustanovenia, ktorými sa vylučuje alebo obmedzuje používanie menšinových jazykov alebo sa odrádza od ich používania, najmä v oblasti súdnictva, verejnej správy, médií a hospodárskeho a spoločenského života.

V oblasti vzdelávania sú medzi menšinovými jazykmi významné rozdiely. Zatiaľ čo maďarčina sa používa ako vyučovací jazyk na všetkých stupňoch, ponuka pre väčšinu jazykov stále plne nezodpovedá záväzku sprístupniť výučbu v týchto jazykoch ako neoddeliteľnú súčasť učebných osnov na jednotlivých stupňoch vzdelávania.

Pred súdnymi orgánmi sa menšinové jazyky do istej miery používajú v trestnom a civilnom konaní, ale len veľmi zriedkakedy v správnom konaní. Naďalej je však potrebné vytvoriť jednoznačný právny základ pre používanie menšinových jazykov v trestnom konaní v súlade s chartou.

Treba prijať právne a praktické opatrenia zabezpečujúce, aby sa dotknuté menšinové jazyky mohli používať v ústnej aj písomnej komunikácii s orgánmi miestnej štátnej správy, regionálnymi orgánmi, orgánmi miestnej samosprávy a poskytovateľmi verejných služieb v súlade s ratifikovanými záväzkami charty.

Zastúpenie menšinových jazykov vo vysielaní verejnoprávných médií je naďalej veľmi obmedzené a vo vysielaní súkromných médií tieto jazyky zväčša absentujú. Mali by sa prijať opatrenia na predĺženie času a pravidelnosti vysielania v menšinových jazykoch a na prijatie a uplatňovanie štruktúrovanej politiky s cieľom povzbudiť súkromných televíznych a rozhlasových vysielateľov k vysielaniu programov v menšinových jazykoch, týkajúcej sa aj printových médií.

Orgány poskytujú podporu pre múzeá viacerých národnostných menšín a pre kultúrne aktivity uskutočňované národnostnými organizáciami prostredníctvom dotačných programov.

V zdravotníctve je v ústnej komunikácii možné používať maďarčinu vďaka vysokému počtu osôb, ktoré ňou hovoria, takisto je možné odborné vzdelávanie zdravotných sestier

v tomto jazyku, čo však platí len pre maďarčinu. Používanie rómčiny v zdravotníctve sa podporuje prostredníctvom projektov. Potrebne sú štrukturované opatrenia, ktoré zabezpečia, aby zariadenia sociálnej starostlivosti ponúkali možnosť používať všetky jazyky, na ktoré sa vzťahuje časť III.

Viacere menšinové jazyky sa podporujú aj prostredníctvom cezhraničnej spolupráce. V tejto oblasti je však potrebný štruktúrovanejší prístup.

Táto šiesta hodnotiacia správa Výboru expertov vychádza z politickej a právnej situácie existujúcej v Slovenskej republike v čase návštevy Slovenskej republiky, ktorú Výbor expertov uskutočnil v apríli 2025.